

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 1. februar 2021

Sak

2020/0264 Trefoldighet-legatet – org.nr. 977 127 386 – klage over avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Åse Gustavsen

Sakens bakgrunn

Trefoldighet-Legatet (klager) søkte 31. august 2019 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2018. Søknadsbeløpet gjaldt et kompensasjonsbeløp på 694 464 kroner etter dokumentert modell.

Lotteritilsynet avslo søknaden 2. desember 2019, med den begrunnelse at klager har en direkte tilknytning til Den norske kirke og at virksomheten kan komme Den norske kirke til gode.

Klager påklaget vedtaket 16. desember 2019. Klager anfører at Trefoldighet-legatet verken direkte eller indirekte er tilknyttet menigheten, men er opprettet som en selvstendig stiftelse. Det vises til at Trefoldighet-legatet er en alminnelig stiftelse med et styre som oppnevner sine egne styremedlemmer. Det står i vedtektene at to av fem styremedlemmer skal sitte i menighetsrådet, og dette skal sikre legatets selvstendige stilling overfor menigheten og kirken. Virksomheten ved Trefoldighet feriekoloni er ikke egnet til å komme menighetsrådet til gode, og menighetsrådet har ingen mulighet til å legge føringer for legatets virksomhet. Klager viser videre til at legatet bare har søkt merverdiavgiftskompensasjon for kostnader i forbindelse med eiendommene som legatet eier (kalt feriekolonien), og det har ingen forbindelse med legatets øvrige formål, det vil si den økonomiske støtten til menigheten.

Klager anfører at de ikke kan se av høringsnotatet til forslag til endringer i forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner at det var meningen at endringen skulle ramme den frivillige virksomheten som drives fra Trefoldighet-legatet, selv om legatet også har et annet formål, nemlig å gi økonomisk støtte til Sentrum og St. Hanshaugen menighet. Klager ser det slik at meningen med endringen i forskriften var å hindre at det ble gitt merverdiavgiftskompensasjon til rettssubjektene Den norske kirke, fellesrådet og menighetsrådet, og ikke den frivillige virksomheten som drives av Trefoldighets-legatet. Klager oppfatter regelendringen i forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner å gjelde midler som

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

deles ut fra/via Den norske kirke, fellesrådet eller menighetsrådet, og ikke de midler legatet gir til veldedig/frivillig arbeid i feriekolonien slik som søknaden omfatter. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 27. mars 2020 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner.

Det følger av forskriften § 3 tredje ledd bokstav g at det gis ikke merverdiavgiftskompensasjon til «Den norske kirke, de kirkelige fellesrådene, menighetsrådene, organisasjoner som direkte eller indirekte er tilknyttet slike eller som et av rådene på annen måte kan legge føringer for, og virksomhet som ellers kommer disse organene til gode».

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Trefoldighet-legatet sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 2. desember 2019 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2018.

Det fremgår av forskriften § 3 tredje ledd bokstav g at Den norske kirke, de kirkelige fellesrådene og menighetsrådene er unntatt fra ordningen med merverdiavgiftskompensasjon. Det følger videre av ordlyden at «organisasjoner som direkte eller indirekte er tilknyttet slike eller som et av rådene på en annen måte kan legge føringer for», heller ikke skal motta kompensasjon.

Hvorvidt det er en direkte eller indirekte tilknytning mellom Trefoldighet-legatet og Den norske kirke, vil måtte bero på en konkret vurdering, hvor momenter som teologisk tilknytning, organisatorisk tilknytning, og finansieringsmodell vil kunne være relevant. Det er naturlig å forstå «direkte» tilknytning slik at det kreves en formalisert tilknytning eller at Den norske kirke kan påvirke deler av virksomheten, eller legge føringer for virksomheten på annen måte. Se Lotterinemndas vedtak i sak 2020/255.

Klager anfører at menighetsrådet ikke kan legge føringer på klagers virksomhet og at klager er en selvstendig stiftelse. Lotterinemnda legger til grunn at klager er en stiftelse og er dermed etter sin art selvstendig og ikke underlagt menighetsrådet for det som tidligere het Trefoldighet menighet. Senere har menigheten blitt en del av Sentrum og St. Hanshaugen sokn. I dag er menigheten innlemmet i Oslo Domkirkes sokn (heretter menigheten).

To av fem styremedlemmer i stiftelsen skal sitte i det lokale menighetsrådet, og disse medlemmene har dermed ikke flertall i styret. Den norske kirke har likevel

gjennom representasjon fra menighetsrådet en ikke ubetydelig innflytelse på legatets virksomhet, noe som kan tale for en tilknytning mellom klager og menigheten.

Flere øvrige momenter taler videre for at det er en indirekte tilknytning mellom klager og menigheten. Klagers formål er todelt. Ifølge vedtektene § 3 er legatets formål «å støtte menighetsarbeidet innen Trefoldighet Menighet. Med Trefoldighet Menighet forstås den virksomhet som drives ut i fra Trefoldighetskirken i Oslo. Med menighetsarbeid forstås diakonalt (kristelig/sosialt) arbeid, virksomhet av kateketisk art og forkynnende/evangelisk virksomhet.» Videre fremgår det at legatet er eier av en eiendom som legatet skal drifte (kalt feriekoloni), og at legatet kan gi bidrag til menighetsarbeidet tilknyttet eiendommen, som er å arrangere og drifte feriekoloni for barn. Etter vedtektene § 5 fremgår det at «[I]legatets midler forvaltes i samsvar med stiftelsens formål, innenfor stiftelseslovens bestemmelser og denne vedtekt. Legatets midler skal forvaltes på en forsvarlig og trygg måte med lav risikoprofil. Styret fastsetter etiske retningslinjer for finansplasseringene som ivaretar Den norske kirkes formål.»

Klager har vist til at det bare søkes merverdiavgiftskompensasjon for den delen av virksomheten som gjelder restaurering og vedlikehold av eiendommen, og at dette ikke har noen tilknytning til klagers øvrige formål som knytter seg til menigheten. Det avgjørende er imidlertid om organisasjonen etter en helhetsvurdering har en tilknytning til Den norske kirke eller menighetsrådet. I denne vurderingen legger nemnda vekt på at deler av klagers formål er å støtte menighetens arbeid, som vist ovenfor. I tillegg kommer at legatet ble opprettet ved å slå sammen eiendommer, legater og fond som Trefoldighet menighet var eier av, jf. klagers vedtekter § 1. Klager har i vedlegg til søknaden redegjort for at Trefoldighet-legatet er opprettet i forbindelse med gaver, derunder gaver i form av eiendom som menigheten har mottatt opp gjennom årene. Ifølge vedtektene § 6 går midlene i legatet tilbake til opprinnelige Trefoldighet sokn ved oppløsning av legatet. I enhetsregisteret er det opplyst at klagers aktivitet/bransje er «Legat knyttet til Trefoldighet Menighet, Oslo». Disse forholdene tilsier samlet sett at det er en tilknytning mellom klager og Den norske kirke.

På denne bakgrunn er Lotterinemnda enig med Lotteritilsynet i at det foreligger en tilknytning mellom klager og menigheten som går utover det som er vanlig i et ordinært samarbeid mellom to organisasjoner. Lotterinemndas vurdering er at klager har en indirekte tilknytning til menigheten/soknet og dermed Den norske kirke.

Lotterinemnda har på denne bakgrunn kommet til at klagers tilknytning til Den norske kirke omfattes av forskriften § 3 tredje ledd bokstav g slik at klager faller utenfor merverdiavgiftskompensasjonsordningen.

Avslutningsvis bemerker Lotterinemnda at det i henhold til forskriften § 3 tredje ledd bokstav g, ikke gis kompensasjon for «virksomhet som ellers kommer disse organene til gode». Lotterinemnda er enig med Lotteritilsynet i at en eventuell merverdiavgiftskompensasjon for vedlikeholdskostnader på eiendommene kan føre til økt overskudd for klager, som deretter kan være gjenstand for utdeling i

samsvar med legatets formål. Tatt i betraktning at det skjer en utdeling som tilfaller Den norske kirke ved legatets oppløsning, finner Lotterinemnda det klart at klagers virksomhet kommer Den norske kirke til gode. Også på dette grunnlag er merverdiavgiftskompensasjon utelukket i dette tilfellet.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk